

***CNAI/2010/AVIS-5**

***NRV/2010/ADVIES-5**

15/06/2010

Avis du Conseil national de l'art infirmier concernant l'accès à la profession d'infirmier et d'aide-soignant en Belgique pour des candidats européens et non européens.

Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde betreffende de toegang tot het beroep van verpleegkundige en zorgkundige in België voor de Europese en niet-Europese kandidaten.

Direction générale Soins de Santé primaires & Gestion de Crise

Professions de Santé
Cellule 2 : Professions de Santé non-universitaires et Kinésithérapeutes
Place Victor Horta 40, bte 10
1060 Bruxelles
www.health.fgov.be

Directoraat-generaal Basisgezondheidszorg & Crisisbeheer

Gezondheidszorgberoepen
Cel 2: Niet-universitaire Gezondheidszorgberoepen en Kinesitherapeuten
Victor Hortaplein 40, bus 10
1060 Brussel
www.health.fgov.be

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER		NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
Avis concernant l'accès à la profession d'infirmier et d'aide soignant en Belgique pour des candidats européens et non européens.		Advies betreffende de toegang tot het beroep van verpleegkundige en zorgkundige in België voor de Europese en niet-Europese kandidaten.	
* CNAI/2010/AVIS-5	*15/06/2010*	* NRV/2010/ADVIES-5	

Avis concernant l'accès à la profession d'infirmier et d'aide-soignant en Belgique pour des candidats européens et non européens.

En sa séance plénière du 15 juin 2010, le Conseil national de l'art infirmier (CNAI) a pris connaissance des modalités **d'accès à la profession d'infirmier et d'aide-soignant** en Belgique pour des candidats européens et non européens.

Il a écouté avec attention Madame Caroline Jadot responsable de la cellule « Mobilité internationale des Professions de Santé » du SPF Santé publique, dont vous trouverez en annexe les « *Notes sur la reconnaissance professionnelle des infirmiers européens sur base de la directive 2005/36/CE* » et la « *Note complémentaire concernant l'accès à l'art infirmier des infirmiers titulaires d'un diplôme obtenu en dehors de l'Espace Européen* ».

Cette information a été demandée par le CNAI au SPF Santé publique, suite, d'une part à l'interpellation de la Commission d'agrément du CNAI par Madame Jadot qui a rencontré beaucoup de difficultés dans la reconnaissance de certains dossiers d'aides soignants européens. D'autre part, suite aux nombreuses **plaintes de directeurs infirmiers** tant d'hôpitaux que de MR-MRS, quant à la variabilité des compétences professionnelles des infirmiers étrangers ayant obtenus une équivalence communautaire et le droit d'exercer en Belgique.

Vu la difficulté de trouver des infirmiers acceptant de travailler aux conditions actuelles dans les maisons de repos et de soins, les directions engagent des infirmiers n'ayant pas effectué leurs études en Belgique ; infirmiers qu'ils sont régulièrement obligés de licencier car ces infirmiers ne

Advies betreffende de toegang tot het beroep van verpleegkundige en zorgkundige in België voor de Europese en niet-Europese kandidaten.

Tijdens de plenumvergadering van 15 juni 2010 heeft de Nationale Raad voor Verpleegkunde (NRV) kennis genomen van de modaliteiten van **de toegang tot het beroep van verpleegkundige en zorgkundige** in België voor de Europese en niet-Europese kandidaten.

Hij heeft met aandacht geluisterd naar Mevrouw Caroline Jadot, verantwoordelijke van de cel "Internationale Mobiliteit van de Gezondheidszorgberoepen" van de FOD Volksgezondheid, waarvan u in bijlage de "Nota over de beroepserkenning van Europese verpleegkundigen op basis van de Europese richtlijn 2005/36/EG" en de "Aanvullende nota betreffende de toegang tot het verpleegkundig beroep voor verpleegkundigen die houder zijn van een diploma behaald buiten de Europese Economische Ruimte" vindt.

Deze informatie werd door de NRV aan de FOD Volksgezondheid gevraagd, enerzijds na de interpellatie van de Erkenningscommissie van de NRV door Mevrouw Jadot die veel moeilijkheden heeft ondervonden bij de erkenning van bepaalde dossiers van Europese zorgkundigen. Anderzijds na verscheidene **klachten van verpleegkundig directeurs**, zowel van ziekenhuizen als van ROB's-RVT's, wat betreft de wisselvalligheid van de professionele competenties van de buitenlandse verpleegkundigen die een gelijkwaardigheid van de Gemeenschappen en het recht om uit te oefenen hebben verkregen in België.

Gezien de moeilijkheid om verpleegkundigen te vinden die toestemmen om in de huidige omstandigheden te werken in de rust- en verzorgingstehuizen, nemen de directies verpleegkundigen aan die hun studies niet in België hebben gevolgd; verpleegkundigen die

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE
<i>Avies concernant l'accès à la profession d'infirmier et d'aide soignant en Belgique pour des candidats européens et non européens</i>	<i>Advies betreffende de toegang tot het beroep van verpleegkundige en zorgkundige in België voor de Europese en niet Europese kandidaten.</i>
* CNAI/2010/AVIS-5	* 15/06/2010* * NRV/2010/ADVIES-5

répondent pas du tout aux critères de compétence qui, en Belgique, sont normalement attendus.

Deux lacunes sont régulièrement signalées: tout d'abord l'absence d'attention portée aux soins infirmiers émanant du rôle propre et en suite, la capacité de s'adapter aux exigences techniques liées à la médecine de pointe et à la haute technologie. Les équipes de soins se plaignent de devoir encadrer exagérément ces infirmiers avec un résultat faible puisque la plupart n'arrive pas à surmonter leurs lacunes.

Il a aussi été observé des politiques très différentes quant aux équivalences de diplômes données par les Communautés. En effet, les Communautés délivrent des équivalences qui doivent, en principe, permettre aux demandeurs de poursuivre des études en Belgique. Elles se penchent surtout sur la possibilité estimée en termes de la capacité de poursuivre des études chez nous et non sur la capacité à exercer la profession.

La capacité à exercer la profession relève du SPF Santé Publique. Or, on constate une reconnaissance systématique par le SPF Santé publique des équivalences délivrées par les communautés. Ceci serait justifié par les difficultés de recrutement d'infirmiers. Les équivalences communautaires ne sont pas l'unique critère qui doit être pris en compte par le SPF Santé publique qui délivre un droit d'accès à la pratique professionnelle.

C'est pourquoi, le **CNAI exprime l'avis suivant** :

Il faut prévoir la possibilité **d'évaluer les**

zij regelmatig verplicht moeten ontslaan omdat deze verpleegkundigen ***helemaal niet voldoen aan de competentiecriteria*** die, in België, normaal worden verwacht.

Twee gebreken worden regelmatig gesignaleerd: vooreerst het gebrek aan aandacht die wordt besteed aan verpleegkundige zorg die voortkomt uit de eigen rol en op de tweede plaats het vermogen om zich aan te passen aan de technische vereisten die verbonden zijn aan de topgeneeskunde en aan de "hightech". De zorgequipes klagen dat zij deze verpleegkundigen overdreven moeten omkaderen met een zwak resultaat aangezien het merendeel er niet in slaagt hun tekorten te overstijgen.

Er werd ook een erg verschillend beleid vastgesteld wat betreft de afgeleverde gelijkwaardigheden van diploma's afgeleverd door de Gemeenschappen. Immers, de Gemeenschappen leveren gelijkwaardigheden af die, in principe, de aanvragers moeten toelaten om studies te kunnen verderzetten in België. Zij buigen zich vooral over de geschatte mogelijkheden op het vlak van de bekwaamheid om de studies bij ons verder te zetten en niet over de bekwaamheid om het beroep uit te oefenen.

De bekwaamheid om het beroep uit te oefenen valt onder de bevoegdheid van de FOD Volksgezondheid. Welnu, men stelt een systematische erkenning vast door de FOD Volksgezondheid van de gelijkwaardigheden die worden afgeleverd door de Gemeenschappen. Dit zou worden gerechtvaardigd door de moeilijkheden bij de aanwerving van verpleegkundigen. De gelijkwaardigheden van de Gemeenschappen zijn niet het enige criterium dat in ogenschouw moet genomen worden door de FOD Volksgezondheid die een recht op toegang tot de beroepspraktijk aflevert.

Daarom **brengt de NRV volgend advies uit**:

Men moet in de mogelijkheid voorzien om **de**

CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	
<i>Avis concernant l'accès à la profession d'infirmier et d'aide-soignant en Belgique pour des candidats européens et non européens.</i>	<i>Advies betreffende de toegang tot het beroep van verpleegkundige en zorgkundige in België voor de Europese en niet-Europese kandidaten.</i>	
* CNAI/2010/AVIS-5	*15/06/2010*	* NRV/2010/ADVIES-5

compétences des infirmiers (hors UE) et aides-soignants étrangers ne relevant pas de la directive européenne 2005/36/CE. Ceci pourrait se faire via un examen de soins infirmiers au sein soit d'une Haute Ecole pour les candidats à une équivalence de bachelier, soit au sein d'une école qui forme des infirmiers brevetés ou diplômés ou gradués pour les infirmiers demandant une équivalence d'un de ces grades, brevets ou diplômes. Enfin, pour les aides-soignants au sein d'une école qui forme des aides-soignants.

Un stage supervisé et évalué d'un minimum de 4 semaines, doit aussi pouvoir être organisé pour évaluer le niveau de compétence des candidats infirmiers et aides-soignants.

Le CNAI demande aussi que Madame la Ministre de la Santé publique organise une concertation entre les Communautés, le CNAI et la Commission d'agrément du CNAI. Celle-ci devrait porter sur les équivalences infirmières et aides-soignants ainsi que sur la possibilité d'acquérir des titres et qualifications spécialisés en bénéficiant de façon plus systématique de la Valorisation des Acquis par l'Expérience, VAE.

competenties van de buitenlandse verpleegkundigen (buiten de EU) en zorgkundigen die niet beantwoorden aan de Europese richtlijn 2005/36/CE te evalueren. Dit zou kunnen gebeuren via een examen in verpleegkundige zorg hetzij in een hogeschool voor de kandidaten met een gelijkwaardigheid van bachelor, hetzij in een school die gebrevetteerde of gediplomeerde of gegradueerde verpleegkundigen opleidt voor de verpleegkundigen met een gelijkwaardigheid van een van deze graden, brevetten of diploma's. Tenslotte, voor de zorgkundigen in een school die zorgkundigen opleidt.

Een gesuperviseerde en geëvalueerde stage van minimum 4 weken moet eveneens georganiseerd kunnen worden om het competentieniveau van de kandidaat-verpleegkundigen en zorgkundigen te kunnen evalueren.

De NRV vraagt ook dat Mevrouw de Minister een overleg organiseert tussen de Gemeenschappen, de NRV en de Erkenningscommissie van de NRV. Dit zou betrekking moeten hebben op de gelijkwaardigheden van verpleegkundigen en zorgkundigen alsook op de mogelijkheid om gespecialiseerde titels en bekwaamheden te verkrijgen door op een meer systematische manier te kunnen genieten van de valorisatie van Eerder Verworven Competenties, EVC.

AM Gérard-Solé

AM Gérard-Solé,

*Présidente du Conseil
national de l'art infirmier.*

*Voorzitster van de Nationale
Raad voor Verpleegkunde.*